הנך תרתי דדמיין להדדי כחדא חשיב להו והא שיתסרי והא מכל מקום לדידי חזיין לן דכתיבן לאיסורא אמר ליה וליטעמיך אי הוה כתיב להיתירא מי הוות סמכת עלייהו דמר בריה דרבנא מי חתים עלייהו השתא נמי דכתיב לאיסורא לאו מר בריה דרבנא חתים עלייהו תני דבי רבי חייא [א]שלישי שבבנו ושבבתו [ב]ושבבן אשתו ושבבת אשתו שניה [ג]רביעי שבחמיו ושבחמותו שניה א"ל רבינא לרב אשי מאי שנא למעלה דקחשיב לה לאשתו ומאי שנא למטה דלא קחשיב לה לאשתו למעלה דאיסורא מכח אשתו קא אתי חשיב לה למטה דאיסורא לאו מכח אשתו קאתי לא קחשיב לה והא [א] בן אשתו ובת אשתו דאיסורא מכח אשתו קאתי ולא חשיב לה איידי דתנא שלשה דורות למטה [ב] דידיה ולא חשבה תנא נמי ג' דורות למטה דידה ולא חשבה א"ל רב אשי לרב כהנא [ד]שניות דבי רבי חייא יש להן הפסק או אין להם הפסק ת"ש דאמר רב ד' נשים יש להם הפסק ותו לא דלמא כי קאמר רב להניא מתניתא ת"ש שלישי ורביעי שלישי ורביעי אין טפי לא דלמא משלישי ואילך מרביעי ואילך אמר ליה רבא לרב נחמן חזי מר האי מרבנן דאתא ממערבא ואמר בעו במערבא גזרו שניות בגרים או לא גזרו שניות בגרים אמר ליה השתא ומה ערוה גופה [ה]אי לאו שלא יאמרו באין מקדושה חמורה לקדושה קלה לא גזרו בהו רבנן שניות מיבעיא אמר רב נחמן גרים [ו]הואיל ואתו לידן נימא בהו מלתא אחין מן האם לא יעידו ואם העידו עדותן עדות אחין מן האב מעידין לכתחלה [ז]אמימר אמר אפילו אחין מן האם נמי מעידין לכתחלה ומ"ש מעריות ערוה לכל מסורה [ח]עדות לבית דין מסורה [ט]וגר שנתגייר כקטן שנולד דמי: **מתני'** [י]מי שיש לו אח מכל מקום זוקק את אשת אחיו ליבום ואחיו הוא לכל דבר חוץ ממי שיש לו אח מן השפחה ומן העובדת כוכבים [כ]מי שיש לו בן מכל מקום פוטר אשת אביו מן היבום [ל]וחייב על מכתו ועל קללתו ובנו לכל דבר [מ]חוץ ממי שיש לו בן מן השפחה ומן העובדת כוכבים: **גמ'** מכל מקום לאתויי מאי אמר רב יהודה [נ]לאתויי ממזר פשיטא אחיו הוא מהו דתימא לילף [ס]אחוה אחוה מבני יעקב מה להלן כשרין ולא פסולין אף כאן כשרין ולא פסולין קמ"ל [ע]ואימא הכי נמי כיון דלענין יבום מיפטר נפטר

מיזקק

הנך תרתי דדמיין להדדי. אשת אחי אבי האב ואחות אבי האב שהן לצד אחוה דאב ולמטה דידהו ערוה: **שלישי שבבנו.** בת בן בנו דהא בת בנו ערוה: **ושבבתו.** בת בן בתו שהרי בת בתו ערוה הלכך בת בן בתו שניה וכן בת בן בנה של אשתו או בת בן בתה: **רביעי שבחמיו.** דור רביעי שבחמיו היינו אם אם חמיו והוא דור רביעי לאשתו ואשתו בכלל: **ושבחמותו.** אם אם חמותו: **שניה.** דאם חמיו ואם חמותו ערוה שהן בכלל אשה ובת בנה אשה ובת בתה הלכך אמו[ה] שניה: **מאי שנא למעלה.** דקרי לאם אם חמיו ולאם אם חמותו רביעי וקא חשיב לאשתו במושבנא דדרי: **ומאי שנא למטה.** דקרי לבת בן בנו דור שלישי ולא חשיב אשתו דתהוי רביעי: **לאו מכח אשתו קאתי.** אלא מכח דידיה דבבנו מאתוסה עסקינן: **להניא מתניתא.** הא דקתני לעיל[ו] מה הן שניות בההיא איירי רב ואמר ארבע יש להן הפסק[ז] ותו לא אבל בהנך דר' חייא איכא: **ת"ש.** דתני בשניות דר' חייא שלישי שבבנו ורביעי שבחמיו ותו לא אלמא יש להם הפסק: **בגרים.** גזרו שניות שאם היה גר נשוי אם אמו יוציא: **מקדושה חמורה.** שהעובדי כוכבים מוזהרין על העריות: **לא גזרו בהו רבנן.** דקטן שנולד דמי ואין לו קורבה: **לא יעידו.** לכתחלה דקורבת אם בגרים קורבה היא דהא ודאי אמו היא: **ואם העידו עדותן עדות.** דקטן שנולד דמי: **מעידין לכתחלה.** דרחמנא אפקריה לזרע מצרים[ח] דכתיב וזרמת סוסים זרמתם (יחזקאל כג) הלכך קורבת אב אינה קורבה: **מאי שנא.** עדות מעריות דאמר לקמן בפרק נושאין (דף צז.) גר שהיה נשוי אחותו מן האם יוציא: **לכל מסורה.** הכל נושאין נשים הלכך אי שרית לקיומה אתי נמי למישרי ערוה בישראל דכולי עלמא לא ידעי דטעמא דגר משום דכקטן שנולד דמי: **לבית דין מסורה.** ואי נמי מכשרת עדות אחים גרים לא אתיא לאכשורי אחין ישראל דבית דין ידעי דגר שנתגייר כקטן שנולד דמי:

מתני' אח מכל מקום. בגמרא מפרש: **ואחיו לכל דבר.** מפרש בגמ'[ט]: שפחה ועובדת כוכבים ולדה כמוה ובתרה אזיל כדיליף בגמ'[י]: **על מכתו ועל קללתו.** אם הכה או קלל את אביו חייב מיתה: **גמ' מדלענין יבום מיפטר.** את אשת אביו מיבום פוטר כגון אם היה לו בן ממזר ונשא אשה ומת ולא ילדה לו פטורה מן היבום בשביל הממזר בן בעלה כדיליף לקמן[כ] בן אין לו עיין עליו:

מיזקק

שניות דרבי חייא יש להן הפסק או לא. תימה דלעיל תנא דכלת בן בנו אסורה עד סוף כל הדורות ודומה דכ"ש בת בן בנו עד סוף כל הדורות שהן קורבי עצמו ולא מחמת קדושין וי"ל דכלת בן בנו יש (א) לאוסרו שהן בני ירושה ושכיחא גביה אבל בת בני בנים לאו בת ירושה היא ולא שכיחא גביה:

ערוה לכל מסורה. תימה דלעיל קאמר דטעמא דגרים שלא יאמרו באנו מקדושה כו' והכא משמע טעמא משום דאתיא לאיחלופי בישראל כדפי' בקונטרס וכן בפ' נושאין (לקמן דף צז: ושם) משמע דטעמא משום איחלופי גבי בני יודן אמתא אישתחרור שרא להו רב אחא בר יעקב למינסב נשי דהדדי וקאמר מן האם ולא מן האב כולי עלמא לא פליגי דאסור מן האב ולא מן האם כולי עלמא לא פליגי דמותר כי פליגי מן האב ומן האם ואי משום שמא יאמרו אמאי שרי התם מן האב ומן האם אבל אי משום איחלופי ניחא דכיון דאיכא נמי לד אב לא אתי לאיחלופי דבתר אב שדי להו ומצרים[ל] אין להם קורבת אב דכתיב וזרמת סוסים זרמתם ולא שייך למיגזר אטו ישראל ויש לומר דהני תרי טעמי צריכין דבקורבת אב שהיו אסורין קודם[מ] לא שייך טעמא לאיחלופי שהכל יודעים דרחמנא אפקריה לזרעיה כגון אשת אביו לרבי עקיבא ואחות אביו לרבי אליעזר דאמר בפ' ד' מיתות (סנהדרין דף נח.) על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ר' אליעזר אומר אחות אביו ור"ע אומר אשת אביו הוי טעמא שלא יאמרו כו' אבל אשת אביו לרבי אליעזר ואחות אביו לרבי עקיבא שרי דלא משום שמא יאמרו איכא ולא משום איחלופי איכא אבל עריות שמלד אם שלא היו אסורות קודם[נ] יש לאסור משום איחלופי דמשום שמא יאמרו ליכא והא דאמר בפרק ד' מיתות (ג"ז שם) נשא אחותו מן האם יוציא היינו משום איחלופי דשמא יאמרו ליכא שלא היו נאסרות בגיותם ומן האב יקיים דמשום איחלופי ליכא בגד אב כדפרישית והיינו טעמא נמי דאמר אחין מן האם לא יעידו לכתחלה דלמא אתי לאיחלופי אבל מן האב יעידו לכתחלה: **מי** שיש לו אח מ"מ זוקק אשת אחיו. בגמרא מפרש לאתויי ממזר וא"ת מרישא שמעינן לה בת ישראל לנתין וממזר דחולצת ולא מתייבמת ויש לומר דאי מהתם הוי אמינא כששניהם ממזרים אבל כשאחיו המת כשר אין אחיו ממזר זוקק אשתו: **פשיטא** אחיו הוא. תימה אמאי פשיטא ליה הא איצטריך שפיר לאשמועינן דמחייבי כריתות הוי אחיו ולא ממעטינן ליה למי שיש אישות לאביך בה כדפריך לקמן (דף כג.) לרבי יוסי בר יהודה ואימא למי שיש אישות לאביך בה למעוטי חייבי כריתות וי"ל דה"מ לשנויי הכי אלא דניחא ליה לשנויי דאיצטריך משום דהוה ילפינן אחוה אחוה מבני יעקב דמשום האי טעמא איצטריך בן אין לו עיין עליו דממזר פוטר מן היבום דלא נימא דניליף אחוה אחוה מבני יעקב דלא זקיק ומדלא זקיק מיפטר נמי לא פטר ועוד אור"י דהכי פריך פשיטא כיון דתני אחיו הוא לכל דבר פשיטא דזוקק נמי ליבום ומשני דס"ד אע"ג דאחיו הוא לכל דבר ה"א ליבום לא זוקק משום דילפינן אחוה אחוה מבני יעקב ובתר הכי פריך ואחיו הוא לכל דבר דהיינו ליורשו וליטמא לו פשיטא כיון דזוקק ליבום אף על גב דהוה ס"ד למילף מבני יעקב כ"ש לשאר דברים:

מאי

עין משפט נר מצוה

לז א מיי' פ"א מהל' איסורי ביאה הלכה ו סמג לאוין קי טוש"ע אה"ע סימן טו סעיף יב:
לח ב מיי' שם וטוש"ע שם סעיף יד:
לט ג מיי' שם וטור ש"ע שם סעיף טו:
מ ד מיי' שם טוש"ע שם:
מא ה מיי' פי"ד מהל' איסורי ביאה הלכה יב טוש"ע י"ד סימן רסט סעיף א:
מב ו טוש"ע שם סעיף ח:
מג ז מיי' פי"ג מהלכות עדות הלכה ב טוש"ע ח"מ סימן לג סעיף יא וטוש"ע י"ד סימן רסט סעיף י:
מד ח מיי' שם ופי"ד מהל' איסורי ביאה הלכה יא טוש"ע שם:
מה ט מיי' פ"א מהל' יבום הלכה ו סמג עשין נא ולאוין קא טור ש"ע אה"ע סימן קנו סעיף א:
מו י מיי' שם הל' ג טוש"ע שם סי' קנז סעי' ב:
מז כ מיי' פ"ה מהלכות ממרים הל' ט טור ש"ע י"ד סימן רמא סעיף ח:
מח ל מיי' שם ופ"א מהל' יבום הלכה ד טוש"ע אה"ע סימן קנז סעיף ב:
מט מ מיי' פ"א מהלכות יבום הלכה ו טור ש"ע אה"ע סימן קנו סעיף א:

◆

תוספות ישנים

מעידין לכתחלה. ומ"ש מעריות ופי' הקונט' דלקמן אמרי' נשא אחותו מן האם יוציא והכא אמרי' מעידין לכתחלה. ותימה לשני שנא ושנא דגבי עדות לא שייך האי טעמא דשמא יאמרו באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה והכי מעידין אבל גבי ערוה יוציא שלא יאמרו באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה. וי"ל דקא בעי משום דאמרינן לקמן טעמא משום דאתי לאחלופי ואם כן היה לנו לגזור בעדות כמו בערוה: יבום מפטר פטר. מדאמרינן לקמן ובן אין לו עיין עליו ואיירי הכא בתולדה כאילו ידע הדרשא דלקמן אע"ג דלקמן קאמר מכל מקום לאתויי מאי כן דרך התלמוד בכמה מקומות:

מסורת הש"ס

א) [גילה ה:], ב) [לקמן מח: סב. לז: בכורות מז.], ג) [לעיל ח: ב"ב קי:], ד) [עי' תוספות סוטה כו. ד"ה חוץ], ה) [שם רש"ש], ו) [דף כא:], ז) [לעיל כא.], ח) בס"א: נכרי, ט) [ע"ב], י) [שם], כ) [שם], ל) [בס"א: ועכברים], מ) [בס"א: כנוים], נ) [בס"א: כנות],

◆

גליון הש"ס

גמ' הואיל ואתו לידן. שבת פא ע"ב יש"נ:

◆

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה שניות וכו' לאוסרה יותר שהן בני ירושה:

◆

הגהות הגר"א

[א] גמ' בן אשתו ובת אשתו. נ"ב גי' הרמב"ם בנו ובתו דאיסורא כו' ופי' מכח כו' שבא לד מינה אסור (ועמ"ש רבינו בשו"ע סימן טו ס"ק כג): [ב] שם למטה דידיה כו' למטה דידה. נ"ב גירסת הרמב"ם להיפך איידי דתני כו' למטה דידיה כו' למטה דידיה:

◆

מוסף רש"י

אחוה אחוה מבני יעקב. כי ישנו אחים, שנים עשר אחים בני אבינו (לעיל יז:).